

Nr 14

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående plan för den officiella kartläggningen samt anslag för budgetåret 1961/62 till rikets allmänna kartverk, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1961/62 beräkna *dels* (p. 131 och 132) till Rikets allmänna kartverk: Avlöningar och Omkostnader förslagsanslag av 5 906 000 kronor respektive 724 000 kronor, *dels* (p. 133) till Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m. ett reservationsanslag av 2 146 000 kronor, *dels* (p. 134) till Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 2 506 000 kronor, *dels ock* (p. 135 och 136) till Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m. och Utbildningskurser för viss personal reservationsanslag av 270 000 kronor respektive 4 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 februari 1961 avlåten proposition, nr 54, vilken hänskjutits till jordbruksutskottet, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna vad i propositionen anförts rörande den fortsatta, officiella kartläggningen, *dels* godkänna de framlagda förslagen till vissa ändringar i rikets allmänna kartverks organisation, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk, vilka angivits i propositionen, och att, i den mån det erfordras på grund av omorganisationen, föra befintliga tjänster på övergångsstat, *dels* fastställa viss angiven avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62, *dels ock* för budgetåret 1961/62 anvisa till Rikets allmänna kartverk: Avlöningar och Omkostnader förslagsanslag av 6 095 000 kronor respektive 724 000 kronor, till Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m. ett reservationsanslag av 2 246 000 kronor, till Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 2 506 000 kronor samt till Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m. och Utbildningskurser för viss personal reservationsanslag av 270 000 kronor respektive 4 000 kronor.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat de till utskottet hänvisade motionerna I: 572 av herr *Andersson, Axel Emanuel*, och II: 671 av herr *Fälldin m. fl.*, i vilka lika lydande motioner yrkats, att riksdagen vid behandlingen av ifrågavarande motioner måtte *dels* för budgetåret 1961/62 anvisa till Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m. ett reservationsanslag

av 3 046 000 kronor, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning och förslag med syfte att genomföra i propositionen nämnd plan för arbetet med ekonomiska kartor före utgången av år 1975.

Beträffande det närmare innehållet i förenämnda motioner får utskottet hänvisa till motion II: 671.

I propositionen har lämnats en redogörelse för rikets allmänna kartverks förslag till långtidsplan för den officiella kartläggningen (s. 4—23) och däröver avgivna remissyttranden (s. 24—25), för rikets allmänna kartverks anslagsskrivelse för budgetåret 1961/62 m. m. (s. 26—38) samt för av statens organisationsnämnd framlagt förslag rörande rikets allmänna kartverks organisation (s. 39—47). Utskottet tillåter sig hänvisa till sagda delar av propositionen.

Departementschefen

Departementschefen har anfört följande.

»**Den officiella kartläggningen.** För skilda samhällliga och enskilda uppgifter är det av stor betydelse att ha tillgång till kartor i olika skalor och i ändamålsenligt utförande. Behovet av sådana kartor har blivit alltmer framträdande under de senaste årtiondena till följd av den snabba samhällsutvecklingen. Det är främst på två huvudtyper av officiella kartor som efterfrågan är inriktad. Den ena typen är en s. k. ekonomisk karta i stor skala, vilken detaljerat redovisar, förutom en allmän bild av terrängen, markens användning för olika ändamål samt fastighetsindelningen. En dylik karta har betydelse särskilt för jordbruket och skogsbruket samt samhällsplaneringen. Angelägenheten av att ha tillgång till en sådan karta för rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden har starkt betonats vid skilda tillfällen. Den andra åsyftade huvudtypen av officiell karta är en s. k. topografisk karta, vilken återger terrängförhållanden, bebyggelse, vägar, vattendrag, m. m. och som upprättas ej minst med tanke på försvarsväsendets behov. Efterfrågan på denna karta är stor även från intressenter för turism och friluftsliv. Den lämpar sig jämväl att ligga till grund för översiktlig planering och projektering för olika samhällliga verksamhetsgrenar. — Utöver nu nämnda slag av kartor föreligger ett visst behov av översiktskartor i skala 1: 250 000 och i mindre skalor.

Arbetet inom rikets allmänna kartverk är så gott som helt inriktat på uppgiften att tillgodose behoven av ekonomiska och topografiska kartor. Vad gäller den ekonomiska kartan, som hittills producerats i skala 1: 10 000, fattade 1937 års riksdag principbeslut (prop. 237; JoU 74; rskr. 287) om ett program för framställningen av densamma. Ekonomisk kartläggning har numera skett av betydande områden, främst i Götaland samt i södra och mellersta Svealand. År 1954 fastställde Kungl. Maj:t karttyp för en ny topografisk karta. Denna skall ersätta den föråldrade generalstabskartan, i södra

delen av landet upprättad i skala 1: 100 000 och i norra delen i skala 1: 200 000. Den nya topografiska kartan, för vilken något kartläggningsprogram ännu inte fastställts, har nu framställts i skala 1: 50 000 över begränsade områden i de mellersta delarna av landet.

Sedan Kungl. Maj:t år 1957 uppdragit åt kartverket att verkställa översyn av långtidsplanerna för den officiella kartläggningen, har verket numera inkommit med förslag i anledning av denna översyn. Ämbetsverket har först upprättat en preliminär plan för kartarbetet och därefter inhämtat yttranden över densamma från ett stort antal statliga myndigheter samt enskilda organisationer. Med ledning av de härvid framkomna synpunkterna har verket därpå utarbetat sin slutliga plan, innefattande ett program för såväl den ekonomiska som den topografiska kartläggningen fram till år 1980. Över sistnämnda plan, till vars innebörd jag återkommer i det följande, har ett antal myndigheter och organisationer avgivit remissyttranden.

Vid min prövning av kartverkets förslag har jag funnit att en ändring av det nu över tjugu år gamla framställningsprogrammet för den ekonomiska kartan är erforderlig till följd av de senare årens samhällsutveckling. Vissa programändringar föranleddes för övrigt av 1959 års riksdags uttalande om ett snabbare upprättande av ekonomiska kartor för bland annat Kopparbergs län och det inre av Norrland ävensom av 1960 års riksdagsbeslut rörande kartarbetet i förstnämnda län. Behovet av att i detta sammanhang behandla frågan om en plan för den topografiska kartläggningen ter sig uppenbart med hänsyn till lämpligheten av att samordna denna kartläggning med framställningen av den ekonomiska kartan.

Kartverket har såsom utgångspunkt för den verkställda översynen valt det beräknade produktionsläget vid slutet av år 1962 och därefter föreslagit, att ett nytt kartläggningsprogram skall gälla från och med denna tidpunkt. För min del finner jag att den nya programperioden bör börja redan den 1 juli innevarande år. Vid programmets genomförande bör arbetet med de ekonomiska och de topografiska kartorna samordnas så långt som möjligt. Genom en dylik samordning kan de båda kartorna framställas snabbare och mera ekonomiskt.

Vad gäller karttyperna delar jag kartverkets uppfattning, att den tekniska utvecklingen liksom också förskjutningar i kartanvändningen måste beaktas vid utformningen av såväl den ekonomiska som den topografiska kartan. Något för en längre tid bindande beslut i fråga om karttyper anser jag därför inte böra fattas. Det vill synas som om nuvarande typer av ifrågavarande båda kartor i stort fyller dagens anspråk. Såsom ämbetsverket uttalat bör dock den ekonomiska kartan förses med höjdkurvor. Därest mera betydande ändringar i karttyperna befinnerse erforderliga, bör Kungl. Maj:t äga besluta härom. Smärre jämkningar torde få beslutas av kartverket.

Det av 1937 års riksdag fattade beslutet om den ekonomiska kartläggningens omfattning innebar i huvudsak, att ekonomisk karta i skala 1: 10 000 skulle upprättas över hela Götaland, Svealand utom vissa delar

av Värmlands och Kopparbergs län samt över huvuddelen av det norrländska kustlandet jämte vissa områden vid Storsjön. Vidare skulle karta av något enklare typ — fotokarta med fastighetsindelning — iordningställas över övriga delar av Värmlands, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län samt vissa delar av Västerbottens och Norrbottens län. Fotokarta utan fastighetsindelning skulle upprättas för huvuddelen av Kopparbergs län. Vissa justeringar i detta program har vidtagits under arbetets gång. Bland annat har fullständig ekonomisk karta i förekommande fall upprättats i stället för fotokarta.

Enligt min uppfattning är det, såsom också kartverket anför, av vikt att ekonomisk karta finnes eller upprättas för samtliga ur jordbruks- och skogsbrukssynpunkt klart produktiva delar av landet. Därför bör ekonomisk kartläggning ske även av områden som ej upptagits i 1937 års program. Områden, som i princip bör uteslutas ur planerna, är de improduktiva eller lågproduktiva trakterna i de västliga delarna av Norrland. Från kartläggningsplanerna bör emellertid också kunna undantagas vissa områden, där markinnehavet domineras av en eller några få ägare och där sålunda en ekonomisk karta inte fyller något mera allmänt behov. Men det sagda tillstyrker jag principiellt kartverkets förslag till plan för den fortsatta ekonomiska kartläggningens geografiska omfattning.

Av stor betydelse för arbetet med den ekonomiska kartan är om en övergång från skala 1 : 10 000 till skala 1 : 20 000 bör ske inom vissa delar av landet. Kartverket har för sin del föreslagit, att för nordvästra delarna av Kopparbergs och Västernorrlands län, för Jämtlands län utom Storsjöbygden och vissa områden i östra delen av länet samt för de delar av Västerbottens och Norrbottens län, där ekonomisk kartläggning återstår, skall skalan 1 : 20 000 tillämpas. Arbetet med framställning av ekonomisk karta för hittills ej kartlagda områden beräknas av kartverket avse cirka 4 000 blad i skala 1 : 10 000 och cirka 1 070 blad i skala 1 : 20 000. Om arbetet helt genomfördes i skala 1 : 10 000 skulle antalet blad överstiga 8 000. Enligt min mening torde det inte vara möjligt att, om kartläggningsprogrammet skall kunna medhinnas inom rimlig tid, den fortsatta kartframställningen uteslutande sker i skalan 1 : 10 000. Även ekonomiska skäl talar häremot. Bland annat ökar kostnaderna för förlagshållning m. m. av den ekonomiska kartan med antalet blad. Av kartverket redovisade undersökningar utvisar också att den ekonomiska kartan i skala 1 : 20 000 torde vara fullt godtagbar inom de områden ämbetsverket föreslagit. Jag förordar därför, att den angivna gränsen mellan områden med kartframställning i skalorna 1 : 10 000 respektive 1 : 20 000 i princip godtages.

Vad beträffar den del av kartläggningsarbetet som avser den topografiska kartan delar jag kartverkets uppfattning att den geografiskt bör omfatta hela landet.

Även för arbetet med den topografiska kartan är frågan om kartskalorna av stor betydelse. Kartverket har beräknat, att om hela den vid utgången av år 1962 kvarstående kartläggningsuppgiften beträffande denna karta

skulle genomföras i skala 1 : 50 000 erfordrades cirka 690 kartblad. Användes däremot skalan 1 : 100 000 norr om en öst-västlig linje ungefärligen i höjd med Umeå och Strömsund, skulle uppgiften omfatta cirka 370 blad i skala 1 : 50 000 och cirka 90 blad i skala 1 : 100 000. Skillnaden i produktionskostnader uppskattar kartverket till mellan 5 000 000 och 7 000 000 kronor.

Från remissinstansernas sida har delade meningar framförts i fråga om skalorna för den topografiska kartan. Delvis torde detta kunna tillskrivas det förhållandet att något prov på topografisk karta i skala 1 : 100 000 ännu inte färdigställts. Detta beräknas dock ske inom en näraliggande framtid. Erfarenheterna av detta prov torde böra avvaktas innan slutlig ställning tas till spørsmålet. Vad nu sagts bör inte utgöra hinder för kartverket, att inom de områden som närmast är aktuella för topografiskt kartarbete fortsätta att upprätta kartan i skala 1 : 50 000. Dock bör skalan 1 : 100 000 tillämpas i de inre delarna av Norrbottens län.

Såsom i det föregående angivits har kartverket utarbetat en plan med tids- och turordning för genomförandet av det för den ekonomiska och den topografiska kartan gemensamma kartläggningsprogrammet. Därvid har verket, vilket även omnämnts förut, föreslagit, att berörda plan skall omfatta perioden 1963—1980. I planen har inte kunnat infogas topografisk kartläggning av fjälltrakterna i västra Norrland och angränsande områden. Mot programmet har erinringar gjorts av olika kartkonsumenter. Allvarligaste invändningen har varit att kartframställningen tager lång tid i anspråk i förhållande till de föreliggande behoven. Kritik har även riktats mot den föreslagna turordningen samt mot att nyssnämnda delar av Norrland ej innefattats i planen.

Erfarenheterna av 1937 års kartläggningsprogram visar att det ur flera synpunkter inte är lämpligt att dylika program omspanner alltför lång tid. Kartläggningsteknikens utveckling liksom också behovet av kartor för skilda delar av landet företer nämligen sådana förändringar, att programmen relativt snabbt blir föråldrade och behöver jämkas. Härtill kommer att de förstärkningar av kartverkets resurser, som föreslås i det följande och som senare kan komma i fråga, givetvis påverkar takten i genomförandet av ett nytt program. Vid övervägande av det nya programmet måste emellertid samtidigt beaktas, att för framställningen av ett ekonomiskt kartblad i regel åtgår fyra år och att programmet därför inte heller kan spänna över alltför kort tid. Vid vägningen av berörda faktorer har jag stannat för att det nya programmet såväl i fråga om den ekonomiska som den topografiska kartframställningen blott bör avse tiden till och med år 1970. Till planen för åren därefter torde kartverket med beaktande av bland annat de inträffade tekniska förändringarna böra återkomma vid den tidpunkt före år 1970 då produktionsplaneringen så påfordrar.

Jag övergår härefter till kartläggningsprogrammets innehåll. Vid programperiodens början pågår framställning av ekonomiska kartor beträffande Älvsborgs och Västmanlands län samt Värmlands och Västernorrlands

län. Kartarbetet i de båda sistnämnda länen har då nyligen påbörjats. I Kopparbergs län skall enligt 1960 års riksdagsbeslut arbetet på ekonomisk karta börja under nu innevarande budgetår. Produktionen för sagda fem län kommer att upptaga en väsentlig del av kartverkets resurser under programperioden. Även om arbetet utföres så snabbt omständigheterna medger synes det inte vara möjligt att övergå till andra län förrän långt fram i perioden. De nya län som då bör infogas i programmet är Jämtlands och Hallands län. I fråga om båda länen är skälen för att där upprätta ekonomisk karta särskilt framträdande.

Beträffande Kopparbergs län vill jag erinra om att såväl 1959 som 1960 års riksdagar starkt understrukit behovet av ekonomisk kartframställning där. Att en sådan framställning sker i snabb takt är av väsentlig vikt för genomförandet av de särskilda åtgärder för rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter i länet, vilka delvis behandlats i årets statsverksproposition och varom ytterligare förslag planeras skola framläggas i särskilda propositioner.

Det hittillsvarande arbetet med den topografiska kartan har avsett dels den med den ekonomiska kartläggningen samordnade framställningen av kartan, dels den separata topografiska kartläggningen inom områden där ekonomisk karta redan upprättats. Vad angår den förstnämnda delen av arbetet torde den numera ligga i stort sett parallellt med framställningen av de ekonomiska kartor, som färdigställts under senare år. Arbetet med att framställa topografisk karta i anslutning till tidigare producerad ekonomisk karta kan dock vid den nya programperiodens ingång inte ha hunnit genomföras i någon större utsträckning. Under den nya perioden bör kartverket tillse att framställningen av den topografiska kartan sker i så nära anslutning som möjligt till den ekonomiska kartläggningen i de i det föregående berörda länen. I den mån arbetskraften räcker därför bör verket under perioden utarbeta topografisk karta även för områden, inom vilka endast föreligger tidigare upprättad ekonomisk karta. Den regionala turordningen i fråga om sistnämnda arbetsuppgift torde böra i möjligaste mån anpassas till försvarsväsendets önskemål.

I betraktande av det stora intresse som föreligger för att topografisk karta skall tillkomma för bland annat de inre delarna av Norrbottens län vill jag vidare förorda, att kartverket fortsätter det nu påbörjade upprättandet av försöksblad inom området samt att ämbetsverket — inom ramen för tillgängliga resurser och utan att det övriga kartläggningsprogrammet försenas i förhållande till vad jag i det föregående föreslagit — snarast börjar det reguljära arbetet på en topografisk karta därstädes.

En med programmet för framställning av nya kartor nära sammanhängande fråga är spørsmålet att hålla befintliga och nytillkommande ekonomiska och topografiska kartor à jour. Enligt vad som nu förutsatts skall den nya topografiska kartan föras à jour med tioårsintervaller. Någon åjourhållning av den ekonomiska kartan har kartverket för sin del inte

kunnat hinna med. En väsentlig faktor i kartan, nämligen fastighetsindelningen, hålles emellertid å jour genom att inträffade förändringar i denna indelning å länslantmäterikontoren lägges in på en s. k. svarttrycks-edition av ekonomiska kartan. Kopior av den sålunda åjourförda editionen tillhandahålles efter beställning.

Åjourhållningsuppgifterna är utan tvekan angelägna bland annat ur ekonomisk synpunkt. Det är emellertid kartverkets uppfattning att arbetet med att framställa nya kartor är än viktigare. Denna uppfattning delas av flertalet remissinstanser. Även jag är av samma mening. Jag vill dock uttala, att man bör eftersträva att utvidga länslantmäterikontorens åjourhållning av fastighetsindelningen å ekonomiska kartan till att omfatta även de uppgifter därutöver som kan finnas möjliga att fortlöpande hålla aktuella. Vad gäller den topografiska kartan bör däremot, såsom kartverket utgått från, åjourhållningen byggd på principen om tioårsintervaller rymmas inom ramen för de tillgängliga resurserna. Jag förutsätter därvid att denna åjourhållning inte begränsar det övriga åsyftade kartläggningsarbetet.

Härefter torde jag få övergå till frågan om kapaciteten för framställningen av de officiella kartorna. Att en snabbare kartframställning är påkallad finner jag uppenbart liksom att en viss förstärkning av kartverkets resurser därför bör ske. Erinras må att en inte oväsentlig kapacitetsökning följde av 1960 års riksdagsbeslut om att ett antal kartassistenter fick bibehållas trots medelsanvisning för vissa rationaliseringsåtgärder. Såsom ytterligare förstärkning vill jag emellertid för nästa budgetår förorda ett anslagstillskott å 400 000 kronor. Detta belopp torde till betydande del motsvaras av en ökning av de från kartväsendet härrörande inkomsterna. — Den ändring av kartverkets organisation, som jag i det följande förslår, bör ävenså medföra en ej obetydlig förbättring av verkets resurser för den fortsatta kartproduktionen.

Av det nyss nämnda beloppet å 400 000 kronor bör 200 000 kronor användas för att allmänt påskynda det program för den ekonomiska kartläggningen, som jag i det föregående förordat. Med hänsyn till den ekonomiska kartans betydelse för åtskilliga samhällseliga uppgifter samt bland annat jordbrukets och skogsbrukets rationalisering anser jag att, allmänt sett, behovet av att få en snabbare takt i kartläggningsarbetet är mera framträdande i fråga om den ekonomiska kartan än den topografiska. Vid detta ställningstagande har jag beaktat, att kartverkets resurser för den topografiska kartan kan beräknas öka genom att vissa kartor för militärt bruk tills vidare inte skall nyproduceras efter år 1963 samt att den därefter möjliga produktionstakten beträffande sagda karta, enligt vad jag inhämtat, anses vara godtagbar med hänsyn till den utsträckning i vilken andra behov för försvarsväsendet kan tillgodoses.

Oavsett vad nyss sagts beträffande den topografiska kartan bör det föreliggande stora intresset av att erhålla dylik karta för de inre delarna av

Norrbottnens län föranleda att återstående 200 000 kronor av det förenämnda ökningsbeloppet disponeras för det reguljära kartarbete inom berörda område som jag förut föreslagit snarast skall påbörjas.

I det av kartverket verkställda utredningsarbetet har även berörts frågan om att beträffande hela landet utom Norrbottens län omedelbart slopa det s. k. svart- och gultrycket av den ekonomiska kartan. Vidare har verket ifrågasatt att den s. k. svarttryckseditionen av nämnda karta ej längre skall bibehållas såsom förlagskarta och att i stället denna edition endast skall tryckas såsom beställningstryck i samband med varje kartblads utgivande, varjämte behovet i övrigt skall tillgodoses genom tillhandahållande av kopior av de å länslantmäterikontoren åjourförda bladen av svarttrycket. Dessa spörsmål har för ytterligare undersökningar samt överläggningar med vissa berörda parter överlämnats till de av mig sistlidna höst med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade sakkunniga för vidare beredning av frågor rörande det statliga karttrycket.

Organisationsfrågor. För närvarande finnes inom rikets allmänna kartverk fem byråer och två särskilda avdelningar. Dessa är ekonomiska kartbyrån, topografiska kartbyrån, fotogrammetriska byrån, geodetiska byrån, militärbyrån, fotogrammetriska beställningsavdelningen och allmänna avdelningen. Fotogrammetriska byrån och fotogrammetriska beställningsavdelningen är dock sedan år 1959 försöksvis sammanförda till en organisatorisk enhet och skall enligt beslut av 1960 års riksdag (prop. 74; JoU 30; rskr. 212) formellt sammanslås den 1 juli 1961. Nämnda riksdagsbeslut innebär även, att den fotogrammetriska verksamheten vid kartverket från samma tidpunkt skall bedrivas efter affärsmässiga grunder.

Huvuduppgifterna för de ekonomiska och topografiska kartbyråerna är, såsom av namnen framgår, framställning av de ekonomiska respektive de topografiska kartorna. Den fotogrammetriska organisationsenheten svarar dels för de fotogrammetriska arbeten som erfordras för framställning av de officiella kartorna, dels för de fotogrammetriska uppdrag som kartverket utför på beställning av statliga eller kommunala organ eller av enskilda. På geodetiska byrån ankommer de geodetiska mätningar som hör samman med det officiella kartläggningsarbetet samt även vetenskapliga uppgifter inom det internationella samarbetet på geodesiens område. Militärbyrån ägnar sig åt sekretess- och säkerhetsfrågor samt framställning av den militära eldledningskartan. Den allmänna avdelningen handlägger administrativa och kamerala uppgifter samt vissa samordningsfrågor.

Kartverkets organisation har sedan några år tillbaka varit föremål för undersökningar av statens organisationsnämnd. Förslag till organisationsändringar har nu framlagts på grundval av nämndens utredningsarbete. En stor del av förslagen avser arbets- och kontorstekniska ändringar som verket självt hör föranstalta om. Härutöver föreslås emellertid också vissa omändringar av byrå- och avdelningsindelningen inom verket. Sålunda förordas bland annat, att en kartografisk byrå bildas genom sammanslagning

av ekonomiska och topografiska kartbyråerna. Till den nya byrån avses arbetet med de officiella kartorna i väsentlig utsträckning bli koncentrerat. Beträffande såväl den nya fotogrammetriska byrån som den geodetiska byrån föreslås viss indelning i avdelningar. Allmänna avdelningen förordas ombildad till en administrativ byrå och samtidigt förstärkt med viss teknisk och ekonomisk expertis. Militärbyrån slutligen anses böra tills vidare bibehållas oförändrad. I sammanhanget har föreslagits att nu tillämpat system med kommendering av militär personal för tjänstgöring vid kartverket bör avvecklas. Organisationsnämnden och kartverket är ense om förenämnda förslag till organisationsändringar utom såvitt avser den föreslagna kartografiska byrån. Kartverket anser för sin del att i stället bör finnas en grundkartebyrå och en kartografisk byrå.

Jag har tidigare framhållit önskvärdheten av att påskynda framställningen av de officiella kartorna. Ett viktigt led i strävandena härför är enligt min mening att tillse att kartverkets organisation är fullt tidsenlig och anpassad till kraven på att så snabbt som möjligt genomföra det i det föregående angivna kartläggningsprogrammet. Med hänsyn härtill vill jag föreslå att, utöver de organisationsändringar varom beslut fattades av fjolårets riksdag, vissa ytterligare åtgärder i effektivitetsfrämjande syfte vidtages på grundval av de av statens organisationsnämnd och kartverket verkställda utredningarna.

Först vill jag därvid förorda att en sammanslagning sker av den topografiska kartbyrån och den ekonomiska kartbyrån. I det föregående har jag med hänsyn till de betydande fördelar som härigenom ernås uttalat mig för att så långt möjligt är arbetet med de ekonomiska och de topografiska kartorna nära samordnas vid genomförandet av det fortsatta kartläggningsprogrammet. Det måste därför anses vara rationellt, att även de arbetsenheter som närmast sysslar med kartornas framställning sammanfogas. Till den nya byrån kommer, med hänsyn till att helt övervägande delen av den kartproducerande verksamheten skall falla under densamma, att hänföras en tämligen stor personalstyrka. Detta bör emellertid, såsom också organisationsnämnden funnit, inte vara hindersamt för en ändamålsenlig ledning av verksamheten. Då volymen av byråns arbetsuppgifter tid efter annan växlar och fältrekognoseringsarbetet två gånger om året nödvändiggör om-disposition av arbetskraften, bör byråns organisation inte bindas i detalj. Formellt torde dock byrån, såsom organisationsnämnden föreslagit, böra vara indelad i fyra avdelningar, nämligen en fält- och redigeringsavdelning, en fastighetsredovisningsavdelning, en rit- och reproduktionsavdelning och en planeringsavdelning.

Ledningen av den kartografiska byrån torde böra anförtros åt en befattningshavare i Bo 3 med tjänstebestämmningen överingenjör. Chef för den största avdelningen inom byrån, nämligen fält- och redigeringsavdelningen, bör vara en avdelningsdirektör i Bo 1. Denne bör samtidigt vara överingenjörens ställföreträdare. Såsom föreståndartjänster för de övriga tre

avdelningarna torde böra inrättas samma antal byrådirektörsbefattningar i Ao 26. Vidare torde till den tidigare nämnda fält- och redigeringsavdelningen böra hänföras tre tjänster i lönegrad A 26, varav en i Ao 26 och en i Ae 26 redan finnes och en i Ao 26 bör inrättas. De omförmälda sex nya befattningarna torde böra tillkomma i utbyte mot följande å verkets personalförteckning för närvarande upptagna tjänster, nämligen två byråchefstjänster i Bo 1, två förste statskartograf- eller förste statstopograf-tjänster i Ao 24 samt två statskartograf- eller statstopograf-tjänster i Ao 21.

Såsom förut nämnts har föregående års riksdag fattat principbeslut om att en formell sammanslagning skall ske per den 1 juli 1961 av den nuvarande fotogrammetriska byrån och den fotogrammetriska beställningsavdelningen. För chefen å den nya fotogrammetriska byrån synes böra inrättas en överingenjörsbefattning i Bo 3. Byrån torde böra indelas i bland annat en bearbetningsavdelning och en flygfotoavdelning. Såsom chefsbefattningar för dessa avdelningar bör inrättas två byrådirektörstjänster i Ao 26. Övrig verksamhet inom byrån hänför sig till planeringsuppgifter, vilka bör sammanföras till en särskild avdelning. Denna bör förestås av en avdelningsdirektör i Bo 1. Å avdelningen bör vidare finnas en byrådirektörsbefattning i Ae 26. Vid tillskapandet av berörda nya befattningar i Ao 26 samt i Bo 1 och Bo 3 inom den fotogrammetriska organisationsenheten bör samtidigt en förste statskartograf-tjänst i Ao 24 och två statskartograf-tjänster i Ao 21 ävensom en byråchefsbefattning i Bo 1 indragas.

Tidigare har också berörts att fjolårets riksdag beslutat, att från och med den 1 juli 1961 övergång skall ske till affärsmässig driftsform för den fotogrammetriska verksamheten vid kartverket. I fråga om de närmare formerna härför har ämbetsverket föreslagit, att sagda verksamhet skall finansieras genom ett särskilt förslagsanslag, under vilket får disponeras dels ett belopp motsvarande de från beställningsverksamheten inflytande inkomsterna efter vissa avdrag, dels vissa under kartverkets övriga anslag nu upptagna belopp. Riksräkenskapsverket har för sin del ansett att affärsdriften anslagstekniskt bör anordnas så att det särskilda förslagsanslaget anvisas för den del av den fotogrammetriska verksamheten, som avser beställningsarbeten, samt att detta anslag bör få belastas med utgifter till högst 80 procent av inkomsterna från beställningsverksamheten. Jag ansluter mig till sistnämnda ståndpunkt. Enligt min uppfattning kommer genom en dylik anordning kravet på affärsmässighet och en fortlöpande anpassning av den fotogrammetriska verksamheten till efterfrågan att kunna tillgodoses. Kartverket har uttalat, att verket självt bör äga inrätta ej blott extra utan även extra-ordinarie befattningar för beställningsverksamheten. Så vittomfattande bemyndigande för verket finner jag mig — med tanke på de växlande inkomsterna av affärsdriften — inte kunna tillstyrka, utan förordar att ifrågakommande extra-ordinarie tjänster skall tillkomma på grundval av Kungl. Maj:ts beslut. Till vissa ytterligare föreskrifter rörande dispositionen av det nya anslaget avser jag att återkomma i det följande.

De föreslagna organisationsändringarna inom den geodetiska byrån in-

nebär i stort att denna skall efter arbetsuppgifternas art vara indelad i tre avdelningar, nämligen en vetenskaplig avdelning, en mätningsavdelning och en beräkningsavdelning. Denna organisation är enligt min mening väl anpassad till de förekommande arbetsuppgifterna och jag tillstyrker därför densamma. Till den vetenskapliga avdelningen bör hänföras de två nu befintliga observatorstjänsterna i Ao 26. Såsom chefstjänster för byråns båda övriga avdelningar anser jag böra inrättas två byrådirektörstjänster i Ao 26 i ntbyte mot två statsgeodettjänster i Ao 21.

Vad gäller militärbyrån ansluter jag mig till organisationsnämndens förslag att densamma tills vidare bör bibehållas oförändrad. Enligt min mening bör den lämpligaste organisationen av byråns arbetsuppgifter på nytt upptagas till prövning sedan resultaten av vissa pågående och tillämnade utredningar föreligger. Detsamma bör gälla beträffande den av statens organisationsnämnd och kartverket aktualiserade frågan om avveckling av systemet med militär personal som kommenderas till tjänstgöring vid ämbetsverket.

Det av organisationsnämnden framlagda förslaget rörande ombildning av den allmänna avdelningen till en administrativ byrå har i huvudsak motiverats med behovet av samordning av flera tekniska och andra frågor som berör samtliga byråers verksamhet. I den administrativa byrån anser nämnden böra ingå en till verkschefens förfogande stående expert för utredningar. Nämnden har också funnit att en sådan planeringsdelegation, som nyligen inrättats av kartverket och som består av representanter för de olika byråerna med chefen för den allmänna avdelningen som ordförande, är erforderlig för planeringen i stort av verkets produktion. Vid min prövning av dessa förslag har jag funnit, att en planeringsdelegation sammansatt av företrädare för de olika byråerna otvivelaktigt har en viktig uppgift att fylla för att åstadkomma den önskvärda samordningen av arbetet inom de olika enheterna. Starka skäl talar också för att verkschefen till sitt direkta förfogande skall ha en högt kvalificerad expert för handläggning av vissa samordningsproblem samt utredningar i tekniska och andra frågor ävensom med uppgift att avlasta verkschefen de spörsmål av allmän natur denne finner böra delegeras till experten. Jag förordar därför, att för sagda expertuppgifter inrättas en avdelningsdirektörstjänst i Bo 1, direkt underställd verkschefen, varvid indragning bör ske av en statskartograftjänst i Ao 21. Ärenden rörande kartverkets personal och ekonomi bör alltjämt handläggas på en fristående avdelning, benämnd administrativa avdelningen, med en byrådirektör i Ae 24 som chef.

Sammanfattningsvis innebär mitt förslag i berörda organisationsfrågor, att kartverket i fortsättningen skall inrymma fyra byråer och en fristående avdelning. Verksamheten innefattar mångskiftande tekniska problem av hög svårighetsgrad och därtill kommer att det nu intensifierade kartarbetet ställer stora krav på verksledningen. I anslutning till det sagda vill jag föreslå, att tjänsten såsom kartverkschef från och med den 1 juli 1961 skall vara en generaldirektörsbefattning i Bp 6.

Såsom jag förut antytt bör kartverkets organisation vara sådan, att om-

disponering av tillgängliga personella resurser kan ske allt efter förekommande förskjutningar i arbetsuppgifternas omfattning och inriktning. Inte minst viktigt är att verket under fältarbets säsongen får möjlighet att om-disponera resurserna så att en maximal arbetsinsats kan uppnås i fråga om fältrekognoseringen för de ekonomiska och topografiska kartorna. Med hänsyn härtill anser jag att ämbetsverkets organisation inte bör fastläggas närmare än vad jag föreslagit i det föregående.

Med anknytning till förenämnda förslag till organisationsändringar vill jag förorda förändrad lönegradsplacering av vissa andra befattningar än sådana som berörts i det föregående. Sålunda föreslår jag att sex kartassistenttjänster i Ao 13 utbytes mot samma antal byråingenjörstjänster i Ao 19, av vilka två bör avses för tjänstgöring på den kartografiska byrån, tre på den fotogrammetriska byrån samt en på den geodetiska byrån. Vidare bör tolv kartassistenttjänster i Ao 13 och fem dylika tjänster i Ao 11 utbytas mot förste kartassistenttjänster i Ao 17 samt ytterligare tre kartassistenttjänster i Ao 11 utbytas mot förste kartassistenttjänster i Ao 15. Likaså vill jag förorda att 13 ritartjänster i Ao 7 ersättes med elva dylika tjänster i Ao 9 och två förste ritartjänster i Ao 10. Slutligen bör kassörstjänsten vid kartverket placeras i Ao 12. — I detta sammanhang vill jag anmäla, att de av mig i detta anförande framlagda förslagen till lönegradsändringar, vilka samtliga bör gälla från och med den 1 juli 1961, varit föremål för överläggningar mellan företrädare för jordbruks- och civildepartementen samt vederbörande personalorganisationer.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de i samband med organisationsändringarna erforderliga övergångsbestämmelserna.

Anslagsfrågor. Vid prövning av medelsbehovet under rikets allmänna kartverks avlöningsanslag bör först nedräkning ske med 10 500 kronor till följd av kostnadsminskningar i anledning av ett utbyte i enlighet med kartverkets förslag av en statsgeodettjänst i Ao 21 och en geodettjänst i Ae 15 mot två kartassistenttjänster i Ae 13. Å andra sidan medför samtliga i det föregående tillstyrkta lönegradsförändringar ett ökat anslagsbehov å 223 000 kronor.

Mot de av kartverket beräknade automatiska utgiftsförändringarna på grund av löneklassändringar, reglerad befordringsgång, höjningar av det rörliga tillägget och kompensation för höjda folkpensionsavgifter har jag ingen annan erinran än att minskningen av sistnämnda anslagspost bör begränsas till 8 400 kronor på grund av förenämnda löneregleringar. Anslaget bör sålunda till följd av sagda förändringar uppräknas med tillhoppa 666 000 kronor. För arvode till organisationsföredragande bör beräknas 1 200 kronor.

Medelsbehovet under avlöningsanslaget bör slutligen minskas med 946 500 kronor motsvarande de lönekostnader, som fortsättningsvis bör falla under det i det efterföljande behandlade anslaget till fotogrammetrisk uppdragsverksamhet. Sammanlagt bör avlöningsanslaget uppföras med ett belopp av

6 095 000 kronor. Fördelningen av detta belopp å olika anslagsposter bör ske på sätt framgår av den avlöningsstat jag senare föreslår.

Å kartverkets personalförteckning torde i överensstämmelse med de förut framlagda förslagen böra uppföras följande nya befattningar, nämligen en generaldirektörstjänst i Bp 6, två överingenjörstjänster i Bo 3, tre avdelningsdirektörstjänster i Bo 1, åtta byrådirektörstjänster i Ao 26, sex byråingenjörstjänster i Ao 19, 17 förste kartassistenttjänster i Ao 17, tre förste kartassistenttjänster i Ao 15, en kassörstjänst i Ao 12, två förste ritartjänster i Ao 10 samt elva ritartjänster i Ao 9. Samtidigt bör från personalförteckningen avföras en överdirektörstjänst i Bp 5, tre byråchefstjänster i Bo 1, två förste statskartograf- eller förste statstopograf-tjänster och en förste statskartograf-tjänst i Ao 24, två statskartograf- eller statstopograf-tjänster, tre statskartograf-tjänster och tre statsgeodettjänster i Ao 21, 18 kartassistenttjänster i Ao 13, åtta kartassistenttjänster i Ao 11, en kassörstjänst i Ao 10 samt 13 ritartjänster i Ao 7. Vidare bör i anledning av överförande av vissa tjänster till anslaget till fotogrammetrisk uppdragsverksamhet en byrådirektörstjänst i Ae 26 och tre statskartograf-tjänster i Ae 21 avföras från förteckningen. I enlighet med vad organisationsnämnden föreslagit bör slutligen tjänstebestämmelserna (förste) statskartograf, (förste) statstopograf och (förste) statsgeodet slopas och ersättas med benämningarna byrådirektör i lönegrad A 24, förste byråingenjör i lönegrad A 23 samt byråingenjör i lönegraderna A 21 och A 19. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, därest så skulle bli nödvändigt i samband med omorganisationen, besluta om att föra tjänster å övergångsstat.

Under rikets allmänna kartverks omkostnadsanslag bör anslagsposten till ersättning för tjänstedräkt sammanföras med delposten till övriga expenser, vilken i anledning härav och med hänsyn till utgiftsökningar av automatisk natur bör uppräknas med 10 900 kronor. Vidare vill jag föreslå, att anslagsposten till sjukvård på grund av belastningen uppräknas med 3 000 kronor. Vid bifall till vad jag nu förordat erfordras sammanlagt en med 10 800 kronor till 724 000 kronor ökad medelsanvisning.

Såsom en ny anslagspost under anslaget Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m. bör såsom jag förut nämnt anvisas ett belopp av 400 000 kronor för att påskynda framställningen av de officiella kartorna. Ur posten, som torde böra benämnas Diverse kartarbeten, torde medel få tagas för att bestrida för ändamålet uppkommande avlöningar och omkostnader. För att täcka automatiska kostnadsstegringar bör vidare anslagsposten till fältarbeten uppräknas med 16 000 kronor. Totalt bör anslaget alltså upptagas med 2 246 000 kronor.

Det nya anslag, ur vilket kartverkets fotogrammetriska beställningsverksamhet i fortsättningen skall finansieras, torde böra benämnas Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet.

Anslaget bör, såsom förut angivits, ha karaktären av förslagsanslag och avses för såväl avlöningskostnader till den med uppdragsverksamheten sysselsatta personalen som för med verksamheten förenade direkta omkostnader till ett belopp motsvarande inflytande ersättningar för beställningsarbeten efter avdrag för indirekta kostnader såsom utgifter för pensioner, lokaler, tjänstebrevsrätt, allmän administration och räntor. Inkomsterna av beställningsverksamheten bör alltjämt tillgodoföras den för kartverket uppförda inkomstiteln å riksstaten. Kungl. Maj:t torde böra fastställa stat för verksamheten samt bestämma storleken av nyssnämnda avdrag för indirekta kostnader. Likaså bör Kungl. Maj:t fastställa särskild personalförteckning, som upptar samtliga extra ordinarie tjänster för vilka avlöningskostnaderna skall bestridas från anslaget.

Då jag biträder ej blott kartverkets beräkning av de medel, som bör överföras från avlöningsanslaget till detta anslag, utan även verkets övriga medelsberäkningar under detsamma, förordar jag att under den nya anslagsrubriken för nästa budgetår uppföres ett belopp av 2 506 000 kronor.

Under den för utrustning vid rikets allmänna kartverk avsedda anslagsrubriken har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 300 000 kronor. I samband med sina äskanden har ämbetsverket redovisat föreliggande medelsbehov för ersättningsanskaffningar m. m. och därvid beaktat, att sådana anskaffningar beträffande utrustning för den fotogrammetriska uppdragsverksamheten i fortsättningen skall ske med anlitande av det nya anslaget för sagda verksamhet. För egen del tillstyrker jag att för nästa budgetår till utrustningsändamål anvisas ett till 270 000 kronor minskat belopp. Detta bör nära nog i sin helhet användas för anskaffning av apparatur och instrument.

Vad slutligen angår anslaget Rikets allmänna kartverk: Utbildningskurser för viss personal biträder jag kartverkets yrkande om oförändrad medelsanvisning å 4 000 kronor för nästa budgetår.

Utskottet

Under de senaste åren har en avsevärt stegrad efterfrågan uppkommit på kartor i olika skalor och utförande. Större delen av denna efterfrågan är inriktad på ekonomiska kartor och topografiska kartor. Det förra slaget av kartor är av stor betydelse för rationaliseringsprocessen inom jordbruket och skogsbruket samt för samhällsplaneringen. De topografiska kartorna har sin främsta användning inom försvarsväsendet, turismen och friluftslivet. De utnyttjas emellertid ofta även vid översiktlig planering och projektering för skilda ändamål. Med hänsyn till förenämnda efterfrågeförändring och till inträffade förskjutningar i användningsområdena för de av rikets allmänna kartverk framställda officiella kartorna anser utskottet i likhet med departementschefen, att det av 1937 års riksdag fastställda kartläggningsprogram-

met för den ekonomiska kartan numera behöver ersättas med ett nytt sådant program liksom också att behov nu föreligger av en plan jämväl för den topografiska kartläggningen. En ny programperiod — innefattande ett gemensamt kartlägningsprogram för sagda båda slag av kartor — bör såsom i propositionen föreslagits börja redan den 1 juli 1961. Utskottet vill understryka att vid genomförandet av detta program bör eftersträvas att arbetet med de ekonomiska och de topografiska kartorna geografiskt och tidsmässigt samordnas så långt som möjligt i syfte att därigenom uppnå tids- och rationaliseringsvinster.

Utskottet biträder även vad i propositionen uttalats rörande karttyperna för de ekonomiska och topografiska kartorna. Ej heller finner utskottet anledning till erinran mot att det får ankomma på Kungl. Maj:t och, i fråga om mindre jämkningar, på kartverket att besluta om ändringar i berörda karttyper.

Vad i propositionen förordats beträffande den geografiska omfattningen av det ekonomiska och det topografiska kartlägningsarbetet tillstyrker utskottet. Ekonomisk karta bör sålunda upprättas för samtliga ur jordbruks- och skogsbrukssynpunkt klart produktiva delar av landet och med i princip den gränsdragning mot improduktiva eller lågproduktiva trakter som skisserats i kartverkets förslag i ämnet. Den topografiska kartläggningen bör där emot omfatta hela landet. Utskottet biträder samtidigt departementschefens uttalanden angående skalorna för de ekonomiska respektive de topografiska kartorna. Härvid utgår utskottet från att pågående försök med upprättande av topografisk karta i skala 1: 100 000 snarast fullföljes och att förslag till närmare gränsdragning mellan de områden som skall omfattas av topografisk kartläggning i skala 1: 50 000 respektive i skala 1: 100 000 därefter framläggas.

Den av kartverket utarbetade planen med tids- och turordning för genomförandet av det för de ekonomiska och de topografiska kartorna gemensamma kartlägningsprogrammet har verket föreslagit skall omfatta perioden 1963—1980. Departementschefen har stannat för att programmet i stället bör avse tiden den 1 juli 1961—den 31 december 1970 och detta främst med hänsyn till att kartläggningsteknikens utveckling och inträffande ändringar i behovet av kartor visat att det inte är lämpligt att dylika program ompänner alltför lång tid. Utskottet ansluter sig till departementschefens sistnämnda förslag liksom till hans övriga i propositionen gjorda uttalanden i denna fråga. Att nu fastställa program för tiden efter år 1970 kan utskottet inte förorda även med tanke på omöjligheten av att bedöma vilka förutsättningar som successivt uppkommer att ytterligare påskynda takten i kartarbetet. Härav följer att utskottet avstyrker vad i motionsparet I: 572 och II: 671 uttalats rörande en plan för den ekonomiska kartläggningen avsedd att genomföras före år 1975.

De i propositionen gjorda uttalandena angående kartlägningsprogrammets innehåll innebär i huvudsak att i programmet skall innefattas de redan påbörjade arbetena för ekonomisk kartläggning av Älvsborgs, Värmlands,

Västmanlands, Kopparbergs och Västernorrlands län varjämte längre fram i perioden övergång skall ske till sådan kartläggning av Jämtlands och Hallands län. Beträffande det topografiska kartarbetet inrymmer programmet framställning av topografisk karta över förenämnda län i så nära anslutning som möjligt till den ekonomiska kartläggningen. I den mån arbetskraften räcker därför avses topografisk karta även utarbetas för områden, inom vilka endast föreligger tidigare upprättad ekonomisk karta. Vidare förordas i propositionen, att kartverket fortsätter det nu påbörjade upprättandet av försöksblad av den topografiska kartan för bland annat de inre delarna av Norrbottens län samt att ämbetsverket — inom ramen för tillgängliga resurser och utan att det övriga kartlägningsprogrammet försenas — snarast börjar det reguljära arbetet på en topografisk karta där.

Utskottet finner för sin del nämnda kartlägningsprogram väl avvägt mot bakgrunden av de behov av de båda slagen av kartor, vilka föreligger inom skilda landsdelar, samt de övriga intressen som härvidlag måste beaktas. Särskilt finner utskottet det vara tillfredsställande att programmet skall möjliggöra ett upprättande i snabb takt av ekonomisk karta över Kopparbergs län, där såsom såväl 1959 som 1960 års jordbruksutskott understrukt behovet av sådan karta är speciellt framträdande på grund av de intensifierade kraven på yttre rationalisering av jord- och skogsbruksfastigheter i länet. Ävenså finner utskottet att ett påbörjande av topografisk kartläggning inom de delar av inre Norrland, där ekonomisk karta inte skall upprättas, är önskvärt ur skilda synpunkter, ej minst de geologiska. Med det sagda har utskottet biträtt vad i propositionen anförts rörande kartlägningsprogrammets innehåll.

Vid sitt ställningstagande till frågan om åjourhållningen av de ekonomiska och topografiska kartorna har departementschefen i likhet med kartverket och flertalet av de viktigaste kartkonsumenterna funnit att framställningen av nya kartor måste sättas före åjourhållningsuppgifterna. Även utskottet är av samma mening och biträder därför uttalandena i propositionen rörande omfattningen av och organisationen för sistberörda åtgärder.

Utskottet ansluter sig till uttalandet i propositionen, att en snabbare takt i kartframställningen är påkallad och att i detta syfte en förstärkning bör ske av kartverkets resurser. Departementschefen har föreslagit ett anslags-tillskott för nästa budgetår å 400 000 kronor för en utbyggnad av kartverkets kapacitet utöver den förstärkning som följde genom beslut av 1960 års riksdag. Omförmälda anslagstillskott — vars storlek uppgives ha avvägts mot bakgrunden av bland annat rekryteringsläget i fråga om för vederbörande kartarbeten lämplig personal — tillstyrkes av utskottet. Enligt dess mening bör, i den mån rekryterings- och utbildningssituationen beträffande ifrågakommande personalkategorier förbättras, Kungl. Maj:t överväga förutsättningar för att, utöver anskaffning av ny teknisk utrustning, senare ytterligare förstärka kartverkets personalresurser för kartarbetena i fråga. Där- emot kan utskottet inte biträda yrkandet i motionerna I: 572 och II: 671

om en medelsökning nu under anslaget till kartarbeten med ej mindre än 1 200 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag rörande fördelning av nämnda anslagstillskott å 400 000 kronor med hälften utnyttjat i syfte att allmänt påskynda programmet för den ekonomiska kartläggningen och med andra hälften för att påbörja arbetet med topografiska kartor för de inre delarna av Norrbottens län tillstyrker utskottet.

Vad gäller rikets allmänna kartverks organisation har i propositionen bland annat föreslagits, att en sammanslagning skall äga rum av den topografiska kartbyrån och den ekonomiska kartbyrån. Utskottet anser en sådan sammanslagning vara ändamålsenlig med tanke på den nära samordning som skall ske av det topografiska och det ekonomiska kartarbetet. Bland annat torde enligt utskottets mening den gemensamma fältrekognoseringen för de båda slagen av kartor väsentligt underlättas, därest uppgiften sammanhålles inom en organisationsenhet. Likaså tillstyrker utskottet de i anledning av 1960 års riksdags principbeslut i ämnet framlagda förslagen rörande den nya fotogrammetriska byråns organisation samt beträffande de bestämmelser som skall gälla för den närmare utformningen av den affärsmässiga driften av den fotogrammetriska uppdragsverksamheten. Ej heller mot propositionens övriga förslag rörande kartverkets organisation har utskottet något att erinra.

Utskottet tillstyrker på de av departementschefen anförda skälen att tjänsten såsom kartverkschef från och med den 1 juli 1961 omändras till en generaldirektörsbefattning. Likaså torde övriga i propositionen framlagda förslag till lönegradsändringar böra biträdas av riksdagen.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit under kartverkets avlönings- och omkostnadsanslag föranleder ingen invändning från utskottets sida, varför utskottet förordar att riksdagen under dessa båda anslag för budgetåret 1961/62 anvisar 6 095 000 kronor respektive 724 000 kronor.

Beträffande anvisningen under anslaget till kartarbeten m. m. tillstyrker utskottet att denna, såsom i propositionen föreslagits, bestämmes till 2 246 000 kronor inberäknat den förutberörda medelsförstärkningen å 400 000 kronor för att påskynda framställningen av de officiella kartorna. Utskottet avstyrker härvid bifall till motionerna I: 572 och II: 671 såvitt de berör storleken av förevarande anslag.

I propositionen framlagda förslag rörande övriga till kartverket hänförliga anslag biträder utskottet. Under den nya anslagsrubriken Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet bör alltså för budgetåret 1961/62 anvisas 2 506 000 kronor, varjämte kartverkets utrustningsanslag och anslag till utbildningskurser för viss personal för sagda budgetår bör uppföras med 270 000 kronor respektive 4 000 kronor.

Utskottets hemställan

Under förmälan att uttalandena och förslagen i propositionen, i den mån de ej särskilt berörts i det föregående, inte föranlett någon erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å motionerna I: 572 och II: 671, såvitt nu är i fråga, godkänna vad i det föregående anförts rörande den fortsatta, officiella kartläggningen;

II. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning godkänna de förslag till vissa ändringar i rikets allmänna kartverks organisation, som framlagts i det föregående;

III. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk, vilka angivits i det föregående, och att, i den mån det erfordras på grund av omorganisationen, föra befintliga tjänster på övergångsstat;

IV. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning

1) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 413 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 216 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 367 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	95 000
	Summa kronor 6 095 000

2) å riksstaten för budgetåret 1961/62 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Rikets allmänna kartverk*: Avlöningar ett förslagsanslag av 6 095 000 kronor;

b) till *Rikets allmänna kartverk*: Omkostnader ett förslagsanslag av 724 000 kronor;

c) till *Rikets allmänna kartverk*: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 2 506 000 kronor;

d) till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* ett reservationsanslag av 270 000 kronor;

e) till *Rikets allmänna kartverk: Utbildningskurser för viss personal* ett reservationsanslag av 4 000 kronor;

V. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 572 och II: 671, såvitt nu är i fråga, å riksstaten för budgetåret 1961/62 under nionde huvudtiteln till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* anvisa ett reservationsanslag av 2 246 000 kronor.

Stockholm den 23 mars 1961

På jordbruksutskottets vägnar:

HJALMAR NILSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Jonsson*, Bertil Andersson*, Hjalmar Nilsson, Nils Hansson, Jonasson, Hedström, Uno Olofsson*, Harald Pettersson, Augustsson och Ebbe Ohlsson;

från andra kammaren: Hæggbloom*, fru Lindskog, herrar Anthy*, Östlund, Johanson i Västervik, Franzén, Brandt i Sätilla*, Lundmark, Eskilsson i Likenäs* och Hamrin i Kalmar.

* Ej närvarande vid justeringen.